

La despesa dels municipis en cultura (2004-2013)

Published by [Interacció](#) [1] on 19/03/2015 - 10:16 | Last modification: 06/07/2026 - 15:04

La crisi econòmica no només redueix la despesa cultural municipal, sinó que en transforma profundament l'estructura i el sentit. La dècada 2004-2013 permet veure amb claredat aquest desplaçament.

L'anàlisi de la despesa municipal en cultura a la província de Barcelona entre 2004 i 2013 dibuixa un cicle complet: expansió accelerada, caiguda abrupta i reconfiguració del sistema cultural local. Treballant amb dades de pressupostos liquidats i ajustades a la inflació, l'informe permet observar no només quant es gasta, sinó com canvia el lloc de la cultura dins l'acció pública.

Entre 2004 i 2009, la despesa en cultura experimenta un creixement molt intens. En pocs anys passa d'uns 350 milions d'euros a superar els 500 milions, en una expansió vinculada sobretot a la inversió en equipaments culturals. Aquest període consolida un model basat en la construcció i ampliació d'infraestructures, acompanyat d'un increment de la despesa en personal i en programació.

La crisi econòmica trenca aquesta dinàmica de manera abrupta. A partir de 2010, la despesa en cultura es redueix de forma continuada fins al 2013. En termes reals, la caiguda és del 66% respecte al 2009, i els recursos disponibles es redueixen a la meitat en relació amb el 2004. La magnitud d'aquesta contracció situa la cultura com un dels àmbits més afectats dins els pressupostos municipals.

Aquesta reducció no es produeix de manera homogènia. En relació amb la despesa global dels ajuntaments, la cultura perd pes de forma clara. Si abans de la crisi representava entre el 9% i l'11% del pressupost municipal, el 2012 i 2013 cau per sota del 5%. Això indica que la retallada no és només conseqüència de la manca de recursos, sinó també d'un canvi en les prioritats polítiques.

La despesa per habitant reforça aquesta lectura. Després d'assolir valors superiors als 130 euros en els anys de màxima expansió, es redueix fins a situar-se per sota dels 50 euros el 2012 i 2013. La cultura passa, en poc temps, d'un escenari d'expansió a un de contracció severa.

Un dels elements més significatius de l'informe és el canvi en l'estructura de la despesa. Durant el període expansiu, la inversió en infraestructures (capítol VI) creix de manera molt destacada i es converteix en el principal motor de la despesa. Amb la crisi, aquesta partida es desploma, amb una reducció del 92% entre 2009 i 2013, i deixa de tenir un paper central.

En paral·lel, les partides vinculades al funcionament ordinari (personal i béns i serveis) es redueixen menys i acaben concentrant una part més gran del pressupost. Les transferències a entitats i la despesa associada a l'activitat cultural també pateixen retallades importants. El resultat és un sistema que manté estructures i equipaments, però amb menys capacitat per generar activitat.

Aquesta reconfiguració introdueix una tensió de fons. L'esforç inversor dels anys previs condiciona els pressupostos posteriors: els equipaments construïts requereixen recursos per mantenir-se, fins i tot en un context de reducció generalitzada. En alguns casos, això actua més com a fre que com a motor de l'activitat cultural.

El conjunt de l'informe no només descriu una caiguda, sinó un canvi de model. La cultura deixa de ser un àmbit en expansió per convertir-se en un sistema més limitat, amb menys recursos i amb una estructura condicionada per decisions d'inversió preses en un altre context. La qüestió que queda oberta és si aquesta transformació és conjuntural o si defineix un nou marc estable per a les polítiques culturals locals.

Referència

Centre d'Estudis i Recursos Culturals. (2015). *La despesa municipal en cultura. Anàlisi de la despesa executada en cultura dels ajuntaments de la demarcació de Barcelona en el període 2004-2013*. Diputació de Barcelona.

[Text complet \(pdf\)](#) [2]

Categories: Informe

Categories: Informes i documents

Tags: finançament de la cultura

Tags: economia de la cultura

Tags: polítiques culturals

Tags: avaluació de polítiques culturals

Tags: desenvolupament territorial.

- [3]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/blogs/2015/despesa-municipis-cultura>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] https://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/pressupmpis_cult_2004-2013_web.pdf

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/5711>